

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
siških ulicah št. 2, I., 17.

Izaja vsak dan izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Pa pošli prejemam:

za
velo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
velo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „
četrt 5 „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 200.

V Ljubljani, v ponedeljek, 1. septembra 1902.

Letnik XXX.

Zastareli ljudje.

Pravijo, da so na Kitajskem čudni običaji, izredne šege in navade. Prebivalstvo se deli v dva labora: »kuan-jen« ter »min-jen«, uradnik in ljudstvo. Uradništvo tvori na Kitajskem samo za se aristokracijo, posebno vrsto ljudi, ki s ponosom in zaničevanjem zre na nižje ljudstvo. Kitajski mandarinji so mogočni mošje, vsakrati plava v oblakih dima, ki se vali z žrtvenikov robote in tlake. Pa tudi mej mandarinji so velike razlike; na uradniški lestvi so klini redko nasajeni. Po gumbih, pavovih peresih in rumenih jopičih moreš računati višavo od klina do klina. Nekaj pa le vzbuja naše občudovanje za kitajske razmere. Navada je namreč, da se plemstvo in zasluge ne prenašajo na potomce, ampak na prednike, ki že spé pod zeleno rušo.

Ob času zadnje kitajsko-evropske vojske se je mnogo pisalo o kitajskih zastarelih »očifih«. Zaničljivo in pomilovalno so evropski navihanci vihal svoje nosove, češ, mi smo le boljši ljudje, nego kitajski mandarinji in tamošnja »misera contribuens plebs«. Nam pa se zdi, da so evropske razmere v marsičem podobne kitajskim. Mnogo se hvalimo s svojo oliko in omiko, z napredkom in humaniteto, ki baje prekvaša višje in nižje stanove do zadnje kočé v gorskem zakotju. Na vsak korak pa zadenemo ob stanovske predsodke, na pobeljene grobe in na birokratske zastarele privilegije, ki v ljudstvu ne poživljajo vere v pravo svobodo in pravičnost.

Prusija je gotovo kulturna država, noben Prus bi se ne hotel primerjati s kitajskim »bokserjem«. Pa ravno na Pruskem je legijon klinov na uradniški lestvi od referendarja gori do tajnega svetnika. Omikan je le oni, ki zna ločiti razliko in višavo od klina do klina. Zglašajo se, ako čitajo, da je kitajski mandarin ali turški paša odsekal »očof« ali glavo zanikernemu tatu ali hajduku. Ko pa je nadporočnik Hildebrandt v vinski navdušenosti ustrelil tovariša Blaskowitza in bil oproščen iz kratkega zapore, priredili so mu slavnost. Crnci iz abesinske goščave se more smejeti evropskemu navihancu.

Na Pruskem so nedavno upokojili višjega finančnega svetnika in davčnega rav-

natelja Löhninga, ker se je tako daleč ponižal, da se je zagledal v hčer »navadnega« podčastnika ter se z njo poročil. Po pruskih nazorih, običajih in predsodkih je cšramotil svoje stanovske tovariše in svetnike na višjih birokratskih klinih, ker je pošteno žensko iz kantine hotel vpeljati v salon. To je bil njegov greh proti privilegijem in dobil je višnjevo polo.

Löhningov slučaj pa nas ne sme iznenaditi, ker soglašja z birokratskim duhom, ki se širi in vzgaja v uradniških in vojaških družinah na Pruskem. Sinovi teh družin ga dobivajo kot doto za svoje življenje in se ga ne morejo otresti, ker jim prešinja kri in meso. Vladni svetnik, ki ima več nadejnih sinov, premislil se stokrat, predno sina izroči trgovski šoli. Bilo bi strašno, ko bi mati svetnika svojo hčer morala pošiljati v industrijsko šolo. Od zaslug in odlik očetovih morajo živeti sinovi, vnuki in vsa dolga vrsta potomcev.

Enake razmere so v vojaških družinah. Pruski podčastniki so hrbtnica armade in vendar je madež za finančnega svetnika, ki si je za ženo izbral hčer doslužnega narednika. Ako hoče mladenič v vojaški suknji zlesti na višjo stopinjo, niso merodajne znanosti in moralne lastnosti, ampak družabno stališče in politična barva očetova. Ako častnik išče soprogo, dobi dovoljenje, ako je ženitev »stanu« primerna. Da, mandarinji so natančni. Tako zahteva red in tako hoče pravica!

Löhningov slučaj pa ne ostane brez posledic. Dasi je Löhning katolik, obsojala so tudi protestantska glasila birokratske predsodke, in po vsej Nemčiji je ta dogodek vzbudil nevoljo. Pruska vlada je dolgo molčala, a konečno modro izrekla, da je bil Löhning vpklojen, ker je premlačno podpiral prusko politiko proti Poljakom. Löhning pa je pridno obiskaval v Poznanju nemško društvo, katerega naloga je, da širi nemški jezik mej Poljaki. Ta slučaj v električni luči osvetljuje pruske razmere in birokratskega duha, ki je odprta rana na družabnem telesu. Avstrijski ministerski predsednik dr. pl. Körber pa je v svojem znamenitem govoru v poslanski zbornici jasno in javno izpovedal, da smo tudi v tem oziru najbližji sosede Prusom!

Zmaga katoliških Čehov na Moravi.

Pri zadnji dopolnilni volitvi v kmečkem volivnem okraju Brno-Višava je zmagal, kot smo že omenili, katoliško-narodni kandidat dr. Koudela proti Mladočehu Pokornemu. V brnskem volivnem okraju je dobil prvi 171, drugi 121 glasov, v višavskem pa dr. Koudela 82, Mladoček pa 125 glasov. Kandidat katoliško-narodne stranke dr. Koudela je dobil torej 253, nasprotnik pa 146 glasov. Boj je bil torej hud. Brnski »Hlas« piše tem povodom: »Naša katoliško-narodna stranka raste, postaja vedno mogočnejša in se približuje končni gotovi zmagi nad židovskim liberalizmom na Moravskem«. Ta zmaga je lepo znamenje za vspehe te stranke pri prihodnjih deželno-zbornih volitvah.

Narodnostna sprava.

V dunajskih parlamentarnih krogih se trdi z vso gotovostjo, da se dne 5. septembra z vso resnostjo prične reševati češko-nemško pravno vprašanje. Takoj, ko se ministerski predsednik povrne od nagodbenih konferenc v Budimpešti, kar se zgodi 4. septembra, se prično konference ministerskega predsednika s češkimi voditelji. Dotična povabila so strankini voditelji že prejeli. Od vspeha teh konferenc je potem odvisno, kdaj se skliče državni zbor. Dosedaj v tem oziru še prav nič ni določene. Kateri češki oziroma nemški poslanci se odzovejo vabilu ministerskega predsednika, dosedaj še ni znano.

Zaupnica štajerskim konservativnim poslancem.

Deželnozborni zastopniki konservativne stranke so že opetovano dobili številne dokaze zaupanja od strani svojih volivcev, ki vedo ceniti njih vsestransko skrb za srednji in nižji stan. Izmej vseh dosedanjih takih izjav se pa odlikuje zaupnica, ki jo je kot načelnik kluba prejel posl. Hagenhofer od dveh občin na Zgor. Štajerskem.

Dopisana izjava se glasi: »Prejmite člani vašega kluba od podpisanih kmetov najodkriteljo zahvalo za vaš odločni in moški nastop v naš prid v vseh vprašanjih, ki se tičejo kmečkega stanu v javnem življenju. Mi smo Vam sicer vedno hvaležni, odkar opa-

zujemo vaše delo; vzrok pa, da vam sporočamo svojo posebno hvalečnost ravno sedaj, tiči v tem, ker smo povodom deželnozbornih razprav o deželnem volivnem redu prav posebno izpoznali, da je vaša stranka edina, ki se poteguje za naša prava ter nas varuje, in ker smo videli, da celo oni, ki nimajo najmanjšega deleža pri obdelovanju s kmetom, drže z ono stranko, ki nam ne dá naših pravic in katere posamni člani hudo žalijo naš verski in patriotski čut.

Naj bi vam bila zavest, da tisoči kmetov z veliko hvalečnostjo slede vašemu delovanju in so zvesto udani vašemu vodstvu, v veselje in zadostilo za vsa žaljenja, ki ste jih doživeli v deželnem zboru v boju za naša prava.

Srbsko posojilo.

Srbija je najela pred kratkim posojilo v znesku 60 milijonov pod sila težkimi pogoji. Opozicijski listi trdijo, da država sploh ne bo dobila več nego 15 milijonov, obresti pa da bo plačevala za vso svoto. Opozicijski listi tudi očitajo vladi, da njeni člani, ko so vodili dogovarjanja gledé posojila v Parizu in prej tudi z drugimi bankami, niso gledali samo na blagor države, temveč tudi na svoj blagor. Isto se trdi o nekaterih poslancih, ki so bili sicer prepričani — in so to tudi v skupščini povedali — da je posojilo škodljivo in sramotilno za Srbijo, pa so vendar glasovali zanj, tako, da je bilo sprejeto z neznatno večino. Najhujše pa je očital belgradski »Narodni list« prejšnjemu trgovskemu ministru Milovanoviću, ki je bil še nedavno finančni minister in je še zdaj izmed najuglednejših mož vladne večine. Milovanović je pisal pariški banki, da naj stavi pogoje kakoršne hoče, Srbija da jih že sprejme. Belgradski list pravi, da bi takega ministra kjé drugje linčali. Milovanović je živel za časa Milana v prognanstvu na Dunaju. Lani je imel javno kontroverzo z urednikom dunajske »Informacije«, ki ga je podpiral materijelno za časa prognanstva. Očital mu je, da ga je podpiral le iz sebičnih namenov — da je namreč hotel dobiti kakšen srbski red. Urednik mu je odgovarjal, da prognanci navadno ne dajejo redov.

LISTEK.

Dnevnik življenja.

Na večer je bilo, in mož je zrl zrelo v knjigo svojega življenja. Pred davnim časom mu jo je bil izročil Bog — pred davnim časom, ko je objemala še nežna jutranja zarja obronke gričev, in ko so še ptički ljubeznivo prepevali v jasni, topli tišini. Lep dar je bila ta knjiga s svojimi bogato okrašenimi platnicami, s svojimi čistimi, nepopisanimi stranmi.

»To ti izročam«, je dejal Bog, »lepšaj jo vedno zame. Vsakemu tvojih otrok dam tako-le knjigo v zastavo. Glej, ti listi so še vsi beli in prazni. Piši na-nje lepe povesti in krasne pesmi, ozaljšaj jo tudi s prijetnimi podobami! Zvečer jo bom tirjal od tebe nazaj.«

In zdaj je bil večer in mož je zrl v delo, ki ga je bil ravnokar dovršil; in ko je obral liste, ni bral niti lepih zgodb, ne krasnih pesmic, ni gledal prijetnih, pisanih slik — samo grdi madeži so bili notri, vse je bilo zamazano, vse v neredu.

In vendar je bil sklenil, da bo ravnal s knjigo drugače.

Njegove misli so se vračale k oni uri, ko se mu je prvič razlagalo, kaj bo opravilo v njegovem življenju. Kako ponosen je bil na izročeno mu knjigo in kako resno je bil sklenil, da jo izpolni! Nato je kmalu vtihotapil vanjo prvi pogrešek pri pisanju, zatem drugi, zatem tretji. Polagoma je izgubil ves ponos na svojo knjigo, vse upe, vse želje, da jo ohrani čisto in lepo. Nekoč bi jo bil že kmalu vrgel nazaj v roke Onemu, ki mu jo je bil podaril, pa neviden prst se je dotaknil njegove roke ter jo potegnil nazaj.

Skrbno je pokrival skrivnost svojih napak, opazovaje, kako se vedno večajo in množe. Čemu bi pač morali drugi pisarji zvedeti kaj o tem? Prizadeval si je, da ohrani platnice kar se da čiste, brez vsakega najmanjšega madeža; njegovi prijatelji so mislili, da je knjiga znotraj prav tako snažna in lepa. Samo enemu bitju je razkril svojo skrivnost, neki ženski. Upal je, da ji gane srce k usmiljenju in pomilovanju, da mu bo pomagala očistiti, izboljšati nje-

govo delo; toda, ko je odločno, neustrašeno obračal zaporedoma zamazane, raztrgane listke, neusmiljeno ji odkrivaše vse madeže, ga je pogledala z vso zaničljivostjo in nevoljo ter mu s studom za vselej obrnila hrbet.

In zdaj je bil res večer in zadnja stran knjige lahkomisljeno počekana in zamazana. Ene same besede je še manjkalo, pa bi bila nesrečna knjiga popisana do konca; le duh je stal potrpežljivo zraven njega, čakaje, da prime v roke pero, kadar bi padlo možu iz utrujenih rok, in zapiše še osodepolno, zadnjo besedo: »Finis — konec«.

Oh, noben sled žalosti in sramu ni ublažil možu potez in gub na obrazu, ko je zrl temnega pogleda v svoje delo.

»Saj jaz nisem nikdar zahteval te zastave«, je rekel, »po sili sem jo dobil. Zakaj bi bil žalosten? Drugi mislijo, da se mi je dobro posrečilo, jaz edini vem, da sem grešil. Zdaj je noč tu, in delo, naj je dobro ali slabo, je dovršeno. Kaj bi se tedaj žalostil?«

Kakor prodre solnčni žarek gosto senco, tako se prikaže nenadoma majhno, živahno dete valovitih las, prepreženih z zlatimi ni-

tkami; očesci sta mu zrla v svet kot dva cveta vijolic, ki sta se napila sladke jutranje rose. To detece je zrlo v svoji nedolžnosti in preprostosti brez vsake bojazni možu v obraz. V rokah je držalo snežno belo knjigo.

»Potrebujem Vas, da mi pomagate«, je zaklical otrok možu. »Glejte, jaz sem dobil knjigo, da jo popišem za Boga, pa se tako bojim, da jo zamažem in da prevarim Boga v njegovih upih. Ali bi mi hoteli pokazati, kako se dela ta stvar? Bi mi-li hoteli pokazati vašo knjigo, da se naučim iz nje?«

»Jaz — da bi jaz tebe učil?« Mož je dregetal in tiščal svojo knjigo tako trdno, da maliček ni mogel videti njenih strani. Povesil je oči k tlom, v strahu — krepak mož, kakršen je bil, — da se srečajo njegove oči z nedolžnim, čistim pogledom detetovim. »Jaz te ne znam poučevati.«

»Oh, vi bi pa res morali znati, ko je vaša knjiga videti tako krasna«, je rekel otrok in ogledoval strnč rdeče platnice. »Vi ste tako stari in izkušeni, vi ste morali pač pisati in slikati vanjo vse mogoče krasne stvari. Dajte, pokažite mi jo, da jo pregledam

Iz brzojavk.

Za ustanovitve katoliškega vseučilišča v Solnogradu so včeraj v St. Hipolitu manifestirali dijaki katoliških akademskih zvez. Došli so zastopniki z Dunaja, Gradca, Solnograda, Inomosta in od drugod. — Prememba pri francoskih poslaništvih. Sedanji zastopnik v Bernu Bihourd gre v Berlin, Cambon iz Washingtona v Madrid, Bompard v Petrograd, Jusserand v Kodanju je določen za Washington, Raindre za Bern in Crozier za Kodanj. — Avstro-ogrske generalni konzuli v Valparaiso, Maks Erich, je v petek umrl. — Zunanji minister grof Goluhovski se 8. t. m. povrne na Dunaj in prevzame vodstvo zunanjega ministerstva. — V pokojen je pisarniški ravnatelj gosposke zbornice vitez Jauner. Bil je odlikovan s komturnim križem Fran Josipovega reda. Njegovim naslednikom je izbran grof Marenzi. — Za zedinjenje vseh Hrvatov na gospodarskem in finančnem polju poziva vse hrvaške rodoljube list »Hrv. pravo«. — Odločilne bitke mej Castrovo armado in vstaši v venezuelski republiki pričakujejo prihodnje dni. Obe armadi stojite pri Ocumaro. — Nemški carinakaritarif in državni zbor. V parlamentarnih krogih se govori, da vlada razpusti državni zbor, če se ne reši povoljno carinski tarif. — Državni zbor se snide po poročilih dunajskih listov v prvi polovici oktobra. — Stajerski deželni glavargrof Attems se neki kmalu umakne in mu bo bržkone nasledoval grof Kottulinsky.

Slovenskim abiturijentom!

V kratkem se boste podali na vseučilišče, da se posvetite svojim strokovnim študijam. Odprl se vam bode s tem korakom nov svet, doselej vam neznan in tuj; obzorje se vam bo razširilo, postali boste samosvoji. Občutili pa bode kmalu, kako zapuščena se človek čuti v tujini, ako ne živi v krogu pravih, dobrih prijateljev.

Zato se obrača podpisani odbor do Vas in Vas vabi, da vstopite v slovensko akademsko društvo »Zarja«, ako dojdete v Gradec.

Naše akademsko društvo je katoliško, to je, v verskih stvareh ne poznamo indiferentizma. Odkrito in povsodi priznavamo, da so nam sveti vzori, katere goji naš slovenski narod v ogromni svoji večini.

Namen našemu društvu je, gojiti istinito prijateljstvo. Društvo naj vpliva na svoje člane, da se resno pečajo s svojimi strokovnimi študijami. Poleg tega pa se hočemo baviti tudi z drugimi vprašanji, važnimi za nas in naš narod, resno in temeljito v medsebojnem pogovoru. Saj je slovenskega dijaka prva dolžnost izobrazba in duševno delo. Narod zahteva od svojih sinov, ki jih pošlje na vseučilišče, da se izobrazijo za krepke bojovníke na polju prosvete. Velik greh slovenskega dijaka je torej, ako ubija dragi čas, ki mu je na razpolago za izobrazovanje, po zgledu nemških buršev s sabljanjem. Zalibog, da je sabljanje močno razširjeno tudi med graškimi slovenskimi akademiki, ki menijo, da so koristili slovenskemu narodu, ako so si dali razsekati obraz ali pa svojemu nasprotniku odsekali nos ali ušesa.

in kakšno stran iz žnje prepišem v svojo, ako tudi slabo.

»Ne, ne!« je vzkliknil mož. »Ne bilo bi tako lepo, kakor misliš.«

Otrok je zmajal s kodrasto glavico, a bil je trdno prepričan.

»Jaz prav za gotovo vem, da je lepo. Dajte, naj pogledam noter«, je silil.

Vsaka teh nedolžnih besed je usekala novo rano možu v srce. Ko bi uslišal prošnjo otroku — kaj potlej? Pred njim je vstajala jasna slika, kako bosta strmeli žalostno in zmedeno ti čisti, smehljajoči se očesi, kakšen bo ta vesel obrazek, ko mu bo bridka prevara privabila prvič turoben nasmeš na nedolžne ustnice. Neznansko hrepenenje, da bi bil pač drugače dovršil svoje delo — dovršil tako, da bi je zdaj-le mogel pokazati vsakemu brez pomišljanja in bi mogel obvarovati prste detetove, ki bi radi prepisovali iz nje, — tisto neizrekljivo hrepenenje je z neznansko silo navdalo njegovo dušo.

»O Bog!« je zaklical. »Ali je prepozno, ali se ne da knjiga res nič več popraviti? Se li ne da več tako izboljšati, da bi jo mogel pokazati brez sramu? Drugega ni zdaj v nji kot same napake; rad bi imel knjigo

Akademsko društvo »Zarja« obsoja odločno vsako menzuro in dvoboj. — — —

Ako želi kdo kakih informacij glede vpisovanja na vseučilišču, postregli mu bodo drage volje starejši člani. — — —

Na svidenje v graški »Zarji«!

Za odbor slov. katol. akad. društva »Zarja«:

Josip Dermastia
cand. iur.
t. č. predsednik.
Ljubljana, Zaloška cesta 3.

Za nedeljski počitek.

Shod »Slov. katol. delav. društva« v Ljubljani.

Včeraj se je vršil pri »Zvezdi« v Ljubljani shod »Slov. katol. delav. društva« zaradi nedeljskega počitka trgovskih uslužbencev. Na shodu se je zbralo nad 250 udeležnikov in med temi najmanj 70 trgovskih uslužbencev. Shod je v imenu društva pozdravil predsednik gospod Gostinčar in v svojem izbranim govoru pojasnjeval pomen nedeljskega počitka.

Vsak delaven človek, ki si z žulji svojih rok služi kruh, je potreben, da si sedmi dan nadomesti moči, katere je porabil v šestih dneh. Ugovor proti nedeljskemu počitku, da bodo po vpeljavi nedeljskega počitka v trgovinah trgovci trpeli škodo, je jalov. Kazal je gospod govornik na Angleško, na Ameriko, in povedal, da nedeljski počitek tam ne škoduje prav nič trgovcem, ker ljudstvo mora ob nedeljah ravno tako živeti in si naroča potrebnih stvari ob sobotah, in radi tega še nikdo ni ob nedeljah gladu umrl. Toda ni treba drugod iskati dokazov, imamo jih doma. Na sveti dan in ob veliki noči ljudje navadno bolje žive, kot druge dni, dasiravno so prodajalnice zaprte, in ljudstvo se radi tega nič ne pritožuje. Zakaj bi ljudstvo tudi nedelje ne privoščilo trgovskim uslužbencem. Da ljudje tudi ob nedeljah kupujejo, temu je kriva samo razvada in dobičkaželjna konkurenca. In ljudstvo bi se tudi tej razvadi kmalu odvadilo. Treba je organizacije, treba je dela. Tudi na železnica naj se promet ob nedeljah omeji in naj se da delavcem nedeljski počitek.

Prebral je pismo državnega in deželnega poslance dr. Iv. Šusteršiča, v katerem g. poslanec, ki se radi shoda na deželi ne more tega shoda udeležiti, obljublja in zagotavlja, da bode katoliška delegacija v postavodajalnih zborih vedno delovala za nedeljski počitek.

Pismo slove:
Slavno
predsedstvo »Katol. delavskega društva«
Ljubljana.

Iskreno obžalujem, da se ne morem udeležiti jutrišnjega shoda, ker sem se že poprej angaževal bil za shod na deželi.

Bodite uverjeni, da bodejo katoliško-narodni poslanci v zadevi nedeljskega počitka v trgovinah najostreje nastopili v parlamentarnih zastopih in od vlade zahtevali brezozirno postopanje proti tistim trgovcem, ki se branijo, pokoriti se zakonu in dati svojim pomočnikom toli potrebni počitek.

Cestitam konečno Vašemu društvu k tako energičnemu nastopu v tem aktualnem vprašanju in ostajam

prisrčnim pozdravom udani

dr. Ivan Šusteršič.

Dokazal je iz zgodovine, da je sedmi dan ravno najbolj prikladen za počitek. Dokazal je tudi s socialnega in fizičnega stališča, da je delavec, trgovski uslužbenec in privatni uradnik potreben, da si sedmi dan

drugačno. Je li res prepozno? Ti veš, kako zelo obžalujem svoje pregreške. Zaradi tvojega Sinu, ki ljubi to dete z ljubeznijo, ki je naš razum ne more umeti, radi njega, radi deteta, mi daj storiti še to, predno bo knjiga dokončana. Jaz je ne morem pokazati temu malemu, odkritosrčnemu detetu, zato jo očisti, da ne bo prepozno!

Neko nevidno bitje se mu je približalo in mu odgovorilo:

»Nič se ne boj, te molitve sem čakal, daj mi knjigo, in spet bo vse dobro.«

Mož, ki je zaupal duhu z nenavadno udanostjo, je dal knjigo duhu. Se enkrat je čul glas, ki je rekel:

»Vzemi jo, izbrisal sem vse madeže iz nje.«

Vstal je, odprl knjigo ter jo pokazal dečku. »Hej!« je vzkliknil začuden, »saj je ravno taka kot moja, čisto bela.« Potem je duh na njegovi strani prijel knjigo in zapisal: »Finis«.

Takšen je izročil pisar Bogu dnevnik svojega življenja. Na straneh knjige ni bilo lepih besed niti krasnih slik, a bila je čista, kakor bi bil izbrisal kdo iz nje grde madeže...
N. K.

odpočije in da lahko reče kot neodvisen človek: »Jaz sem danes svoj gospod in storim, kar hočem.«

Za Mojzes je upeljal sedmi dan za počitek in Bog je zapovedal, da se ta dan praznuje. Poskušali so sicer francoski revolucionarji, da ustanovijo deseti dan državni praznik, toda to se jim ni posrečilo, ker že v ljudstvu je zapisano in neovrgljivo, da je sedmi dan najbolj prikladen za počitek. Boderil je trgovske uslužbence, da naj, ker je že deželni zakon, krepko stojijo za nedeljski počitek, priporočal, da naj društva prosvetujejo zato, da delavci delo v sobotah eno uro prej prenehajo z delom, da si morejo nakupiti potrebnih stvari za nedeljo. Ako bi pa trgovci nasprotovali nedeljskemu počitku, naj pa vedó, da bode neko nedeljo delavstvo šlo solidarno po mestu gledat, kje se spoštuje nedeljski počitek. Zahteval je tudi, da naj se kakor za uslužbence pri manufakturnih in galanterijskih trgovinah upelje nedeljski počitek pri uslužbencih v spece-rijskih trgovinah, ker ti so v primeri z drugimi še mnogo večji trpini. Pozival je navzoče trg. uslužbence k ustrajnosti, ker delavstvo bo za njih pravico vedno z njimi.

G. Žiller je v kratkem govoru priporočal, da naj gosp. pomočniki ne gredo samo na zakon in besede, ker župan Hribar je obljubil že tudi, da bodo delavci že leta 1898 imeli volivno pravico v mestni svet, pa je še danes nimajo. Zato naj ne gredo trg. pomočniki samo na zakon, ampak naj energično zahtevajo, da se ta zakon tudi izvede.

Soc. dem. K. Linhard je priporočal trg. pomočnikom samostojno organizacijo brez šefov, in bičal marsikatero nerednost gledé trg. ponosa. Trg. uslužbenec meni, da ni proletarec, dasiravno mora več delati, kakor najslabši delavec. Dokler časa ne bodo izginili ti predsodki med delojemalci, in da se vsi skupaj ne bodo imenovali proletarijat, toliko časa ni upati pomoči. Ako pa solidarno z delavci nastopajo za svoje pravice, morajo doseči svoj smoter. Bičal je državno upravo, ki ostro pazi, da se v njeno korist ne odteguje ljudstvo davkom, pozablja pa, kaj je v korist ljudstvu.

G. Urban poroča, da se zakon izdan že aprila meseca glede nedeljskega počitka pri peklih ne spoštuje, dasiravno je to vlada zapovedala. Priporočal je, da si vsak stan solidarno in energično pomaga do priželenega pobiljška.

Nazadnje je g. Gostinčar priporočal vsem skupaj solidarnost in naj drug drugemu pomagajo. Društva, kakor »Mer-kur«, v katerem sede tudi delodajalci, niso bojna društva, ne v zboljšanje trg. uslužbencev. Trg. uslužbenci naj si osnujejo društvo, ki bo z vso silo delalo za pravico in resnico trg. uslužbencev. Nato je bil za ključil lepi shod.

Dnevne novice.

V Ljubljani. 1. septembra.

Sijajen shod katoliško-narodne stranke v Vipavi. Katoliško-narodna stranka je včeraj zborovala ob velikanski udeležbi volivcev iz vseh vipavskih občin na prostornem dvorišču pri Hribu v sredini trga Vipave. Kmetje so prikorakali v Vipavo v velikih gružah. Navzočih je bilo okoli 1600 mož. Tudi obsežni gostilniški prostori so bili natlačeno polni. Liberalci se sredi volivnega okraja liberalnega poslance Božiča niso upali ganiti, dasi se jim vstop ni bil prepovedal in so nekateri tudi prišli z namenom shod motiti; pred veliko množico kmetov pa je zlezlo tem korenjakom srce v hlače. Došla poslance dr. Šusteršiča in dr. Žitnika je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Predsedoval je shodu č. g. dekan Erjavca. Dr. Šusteršič skoro ni mogel govoriti, s tako burnim navdušenjem so zborovalci sprejeli vsako njegovo besedo. Shod se je vršil v najlepšem redu, samo vodja okrajnega glavarstva baron Rechbach bi skoro povzročil nevarno razburjenje. Utaknil se je dvakrat v govor dr. Šusteršičev, a zadel ob tako silne ugovore, da se je premislil in naposled raje molčal. Dr. Šusteršič je dejal, da se niti vinarja iz deželnega denarja ne bo več porabilo za drugo, nego za ljudske potrebe. Ne bo miru, predno se ljudstvu ne da pravica. (Gromovito odobravanje in klici: Ne smete odnehati!) Mi bomo liberalce že naučili kozjih molitvic! (Klici: Mi tudi!) Ali se bode ljudstvo dalo komandirati od liberalne bande? (Kmetje vzdigujejo pesti in kličejo: Nikdar! V liberalno sužnjost ne gremo!) Okrajni glavar baron Rechbach grozi, da bode shod razpustil. Kmetje navdušeno ploskajo dr. Šusteršiču in kličejo: Živio dr. Šusteršič, mi smo za Vami! Dr. Šusteršič: Ali zaslužijo liberalci naše spoštovanje? (Gromoviti klici:

»Ne«!) Mi ne sovražimo liberalcev, mi jih zaničujemo. (»Tako je!« Dolgotrajno ploskanje). To je ljudska volja, ljudsko mnenje. Govornik dementuje vesti, da bi bila glede taktike needinost v stranki; ako bi se pa našel kdo, ki bi v sedanjem boju zapustil zastavo, tedaj bi ga ljudstvo pometlo ven iz javnega življenja. (Več minut trajajoče odobravanje. Klici: Združeni stojimo za Vami! Živio dr. Šusteršič!) Stranka je popolnoma edina. (»Živio!« Tako je pravi!) Govornik poziva ljudstvo na ljudski tabor v Ljubljano dne 12. oktobra, kar najde navdušen odmev pri zborovalcih. Poslanec dr. Žitnik govori o delovanju drž. zbora. Glede nagodbe je zavzel isto stališče kot zadnjič dr. Šusteršič v Horjulu. Katoliško-narodni poslanci bodo glasovali za nagodbo le, če bo koristna za kmete. Govoril je tudi o tržaškem molskem vprašanju ter se je toplo zavzel za tržaško slovensko šolstvo. Ljudstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Na predlog č. g. dekana Erjavca se je soglasno sprejela naslednja resolucija:

»Shod volivcev, zbranih iz vseh vipavskih občin dne 31. avgusta v Vipavi, odobrava popolnoma postopanje katoliško-narodnih poslancev v državnem in deželnem zboru in jih pozivlje, da neomajano vstrajajo na svojem stališču. Cim ostreje nastopajo proti gnusnemu liberalizmu, tem trdnjeje bo zaupanje njihovih volivcev. Zbrani volivci izrekajo nezaupnico poslancu Božiču in ga pozivajo, naj svoj mandat odloži, da se tako pokaže prava volja ljudstva. Po shodu so goški pevci zapeli krasno pesem. Zborovalci so korakali iz zborovalnega prostora glasno kličejo: »Živio dr. Šusteršič!« Obširnejše poročilo sledi.

Ljudski shod v Šenčurju pri Kranju. Včeraj nedeljo 31. avgusta se je vršil v Šenčurju pri Kranju javen ljudski shod. Udeležba je bila ogromna, 1000 krepkih gorenjskih mož se je zbralo na vrtu za župniščem. Liberalcem ni šlo v njihove mozgane, kako si upajo klerikalci v Šenčurju, to je pred durmi Kranja, sklicati shod in še ljudski shod! »Shoda ne sme biti!« tako so sklenili; »shoda se moramo polastiti, da bo naše predsedništvo ali pa ga moramo razbiti«, tako je modroval kranjski Pirc. V Kranju so imeli 14 dni, odkar se je čulo, da bo v Šenčurju klerikalni shod, liberalčki tajna posvetovanja. Napravili so natančen načrt, zbrali vse svoje čete in vrgli v kompaktni masi — bilo jih je kakih 30 — na bojišče, na čelu jim seveda Ciril Pirc in nekaj učiteljev. Zadoljno se je Pirc smehljaj pred shodom, tekal sem in tje, ter zatrjeval, da »izvrstno stoji«. Točno ob pol 4. uri otvoril je aklicatelj shoda g. Traven shod in predlagal naj se izvoli predsednikom shoda gospod kranjski dekan. Peščica liberalcev pričela je kričati, krepko jim je pa iz sto in sto grl zadonelo na uho: »Živijo dekan! Dekan bo naš predsednik!« Liberalci so umolknil, uvideč, da jih je komaj 30. Dekan Koblar je zavzel predsedniško mesto, se zahvalil za zaupanje ter dal besedo deželnemu poslancu g. dr. Brejcu. Komaj je pričel govoriti, že se je čul med liberalci glas: »Ta pa ne sme govoriti, edino ta ne, veljaj, kar hoče!« Tako nahujskani liberalci prično kričati. Vendar zopet glas iz sto in sto grl: »Živio naš poslanec dr. Brejco!« jih je popolnoma udušil. Liberalni štab, obstoječ iz Pirca in nekaterih učiteljev, je stal v ozadju; uvideč, da je vse izgubljeno, podal se je Pirc k odru, gospod dekan, predsednik shoda, bil pa je toliko galanten, da mu je dal prostor na odru. Liberalci in liberalčki so na to popolnoma umolknil, zadržali so se popolnoma mirno, dobro vedoč, da imajo gorenjski možje — prosto po »Narodu« — čudovito široke roke in trde pesti. Pirc pa je pod varstvom gospoda dekana in dveh žandarjev napravljaj semtertje kake neslane opazke, katere pa je dr. Brejco tako korenito zavrnil, da je mož naposled popolnoma umolknil, kar je vzbudilo splošni smeh. Med zborovanjem se je naenkrat čul glas: »Ta ima revolver! Rekel je, da nas bo prišel kar streljati!« Bil je to eden glavnih Pircovih kričačev. Prijelo ga je par krepkih mož, poklicali so komisarja in žandarja, kateri ga je potem s shoda odstranil. Torej

z orožjem nashod nad kleri-
kalce! Tako je bodel shod v Senčurju
»mirne« liberalce! Ko je bil človek z re-
volverjem odstranjen, se je nadaljeval shod.
Deželni poslanec dr. Brejce je vedel nego po-
lovico svojega temeljitega govora mirno
govoril. Sklenila se je primerna resolucija
in izreklo dr. Brejcu popolno za-
upanje. Nato je nastopil dež. poslanec dr.
Krek, ki je s svojim temeljitim govorom,
posebno kaj je »klerikalizem« in
»splošna volilna pravica, udušil
Pirca popolnoma, tako da je mož kar skupaj
zlezal in ni črnil več besedice. Zanimive
pa so bile tudi opazke med shodom naših
popolnoma priprostitih kmečkih mož, kakor
n. pr. učiteljem: »Pojdite v šolo in
učite otroke, da bodo kaj znali
in se kaj naučili!« Pircu pa: »Pirc
naj gre po platno in farbo!« »Pirc
naj gre druge farbat, ne nas«, itd. Splošno
veselost pa je vzbudilo, ko je po shodu nek
priprost kmečki mož rekel Pircu: »G.
Pirc, vprašajte vendar vse tukaj,
navzoče, koliko zaupanja imate
vi.« Nato splošna veselost in zadonelo je:
»Nobenega.« Tako se je vršil ljudski
shod v Senčurju, pred durmi starodavnega
Kranja. Može so se zadovoljno razšli. Libe-
ralcem, posebno Pircu, bo pa ta shod še
dolgo neprijetno zvenel po ušesih, in gotovo
se bodo v prihodnje premislili priti na
ljudski shod v Senčur. Orožništvo se je pa
zadržalo tako, kakor po navadi pri naših
shodih. Natančneje poročilo o govorih obeh
poslancev priobčimo.

Sprejem tržaškega škofa. Iz Trsta
nam piše prijatelj z dne 31. avgusta: Danes
je peljala »Marijina družba« novega škofa
iz cerkve starega sv. Antona k sv. Justu.
Ko bi ne bilo Slovencev, bilo ne bi skoro
spreveda. Nad 90% bilo je naših. Tudi mno-
žica po ulicah, koder se je premikal spre-
vod, bila je skoro vsa slovenska. Prvi vete-
ranski oddelek v sprevodu štel je 18 mož,
drugi pa dva! Magistratnih uradnikov za
školom je bilo 10, svetovalec nisem nobe-
nega videl. S hiš, koder se je premikal
sprevod, videl sem dve zastavi. Večina
oken je bilo odličnih s tapetami. Na magi-
stratnem poslopju bilo je odličnih kakih pet
oken. Židovski »Piccolo«, glasilo laške du-
hovščine, je pisal, da Lahi sprejmejo no-
vega škofa z vso reservo. Kakor se mi po-
roča od verodostojne strani, obljubil je škof
županu Sandrinelli-ju, da se bo oziral na
laško prepričanje. — Kje so bili torej danes
Lahi, da bi mu bili pokazali to njih laško
prepričanje? Naj služi novemu vladiki da-
našnji sijajni nastop tržaških Slovencev za
navodilo njegovemu delovanju!

Duhovniške premembe v ljub-
ljanski škofiji. Premeščeni so bili
č. g. g. Josip Novak iz Metlike kot župni
upravitelj v Dragatuš, ker je grčariški župnik
č. g. Leopold Raktelj na to župnijo resig-
niral; dr. Josip Jerše iz Radovljice kot
korni vikar in stolni kapelan v Ljubljano;
Peter Koprivec iz Morav v Radovljico;
Martin Škerjanc z Jesenic v Moravce;
Valentin Zabret iz Gorij na Jesenice;
Ivan Klemen iz Leskovca v Stari trg pri
Ložu; Valentin Remškar iz Logatca v
Preddvor; Ivan Dolinar iz Šent-Ruperta
v Logatec; Anton Zore iz Fare pri Ko-
stelu v Šent-Rupert; Alojzij Jerič iz
Dobrnica na Trato; Josip Pravhar z Rake
v Semič; Ivan Miklavčič iz Šmartina pri
Kranju k Sv. Duhu; Viljem Paulus iz Vodice
v Šmartin pri Kranju; Andrej Širaj iz Šent-
Janža v Vodice; Karol Gnidovec iz
Grada v Metliko; Anton Lombar iz Žu-
žemberka v Postojno; Ivan Lomšek iz
Velike Doline v Žužemberk; Josip Cu-
derman z Jesenic na Veliko Dolino; Fran-
čišek Kralj iz Loškega potoka na Jese-
nice; valetudinarij Frančišek Sever je bil
nameščen kot II. kapelan v Selcih. — Na
novo nameščeni č. g. g. semeniški
duhovniki oziroma novomaš-
niki: Ivan Berce v Dobrnica; Karol
Čuk v Fari pri Kostelu; Frančišek Ki-
movec v Gradu; Ivan Klemenc kot
kapelan in beneficijant v Gôrjah; Lavrencij
Lah kot II. kapelan v Idriji; Andrej Ma-
gajna v Loškem potoku; Frančišek Pav-
šič v Preserju; Pavel Perko v Škoci-
janu pri Dobravi; Josip Podlipnik na
Dolih pri Litiji; Ivan Prijatelj v Sodra-

žici; Frančišek Rakovec kot II. kapelan
na Raki; Valentin Sitar v Šent-Janžu; Ri-
hard Smolej v Dolu (Lustthal) pod Ljub-
ljano; Anton Tomelj v Črnem vrhu nad
Idrijo; Frančišek Vrhovec v Leskovcu pri
Krškem; Mihael Zevnik v Črnomlju. —
Med duhovščino ljubljanske škof-
fije je sprejet č. g. Viktor Šega (P.
Hijacint) iz reda manjših bratov sv. Fran-
čiška ter je nameščen kot kapelan in bene-
ficijat v Kropi.

Osebnostne vesti. Redni učitelj na gim-
naziji v Kranju je postal ondodni suplent g.
Evg. Jarc. Na novomeško gimnazijo pride
kot redni učitelj suplent na učiteljski pri-
pravniški v Gradu g. Leop. Pettauier,
provizoričnim učiteljem na II. drž. gimnaziji
v Ljubljani pa je imenovan suplent na dun.
gimnaziji terez. akademije gospod dr. Oton
Jauker. — V stalni pokoj je stopil žup-
nik zlatomašnik v Št. Lenartu pri Ormožu,
čast. g. Jos. Toplak. — Naslov šolskega
svetnika je dobil ravnatelj ženskega učite-
ljišča v Gorici g. Štefan Križnič.

Včerajšnji romarski izlet na Ža-
lostno goro se je prav častno izvršil za
člane moške Marijine družbe. Z jutranjim
vlakom je pohitelo na prijazen griček nad
80 oseb, kjer so se udeležili cerkvene slo-
vesnosti zjutraj, ob 10. uri in popoldne, po-
tem si pa ogledali krasno okolico. Pred od-
hodom so obiskali izletniki tudi lepo župno
cerkev v Preserju. Da se je ves vspešno
tako lepo in za vse zadovoljno izvršil, je
poleg družbenega gospoda vodje v prvi vrsti
zasluga preserskega župnika pred. gospoda
Mat. Gerzina, ondodnega č. g. kaplana
ter č. o. Kazimira, preserskega rojaka,
ki je nalašč za to prihitel na Žalostno goro.
Upamo, da ta prvi družinski izlet ne bo zad-
nji na prijazno Žalostno goro.

Nenadna smrt Umrli je na Bledu v
petek nenadoma dr. Herman Janeček,
predsednik c. kr. okr. sodišča v Ml. Bole-
slavu na Češkem, star 62 let. Našli so ga
mrtvega v njegovem stanovanju v hotelu
»Toplice« (Louisenbad). Poklicani zdravnik
je konstatoval kap na srce (paralysis cordis)
kot vzrok nenadne smrti. Grajski župnik je
v nedeljo blagoslovil truplo, katero je dal
rajinikov brat po gosp. Doberletu prepeljati
v rojstno mesto Kraljevi gradec.

Nedeljski počitek in trafikantje.
Nedeljski počitek se je torej vendar enkrat
vpeljal. Nepopisno veselje je vladalo po me-
stu, a tu pride kar naenkrat mrzla ploha. V
soboto je finančna oblast izrečno zapovedala,
da morajo biti one prodajalne, ki so spojene
s trafikom, ob nedeljah in praznikih odprte
kakor po navadi, torej do 12. ure!! Kako
to! Ali za te prodajalne ne velja nedeljski
počitek? Ali naj trgovski pomočniki še na-
dalje ob nedeljah in praznikih prodajajo v
zaduhlih prostorih, med tem ko vživajo nji-
hovi kolegi prosti zrak? Pričakujemo, da se
bo pristojna finančna oblast usmislila tudi
teh nesrečnikov in da bo v najkrajšem času
odredila, da se nedeljski počitek raztegne
tudi na one prodajalne, v katerih se poleg
družega prodaja i tobak. Upajmo, da se ne
bo delalo pri teh trgovskih pomočnikih ni-
kake izjeme glede nedeljskega počitka in da
bo finančna oblast uvaževala te vrstice. Dr-
žava naj gre naprej z dobrim zgledom!

Iz trgovskih krogov.

Novomeški župan dr. Schegula
izjavlja v zadnji številki »Dolenjskih Novic«,
da pod nobenim pogojem ne sprejme več
izvolitve v mestni zbor ter seveda tudi ne
županstva. Pravi namreč, da so naloge, ki
jih je prevzel, rešene. Sicer bo pa kot viri-
list še član občinskega odbora.

Nedeljski počitek. Prodajalci železja
v Trstu so sklenili, da podaljšajo nedeljski
počitek še ves september.

Ciganske tatvine v Gorici. Četa
ciganov se je naselila pred kratkim v bli-
žini živinskega trga v Gorici. Prebivalci teh
gostov umevno niso bili veseli, tem manj pa
se jih veselijo sedaj, ko se je pokazalo v
zadnjem času več tatvin, katere so zakrivali
brez dvoma cigani.

Ogenj v Pevmi. Dne 28. m. m. okoli
2. ure po polnoči je nastal ogenj pri Jur-
jevcu v Pevmi. Zgorel je hlev in vse seno.

Italijanski ogleduhi. Dve italijanski
ladji iz kraljestva sta se v Pulju sumljivo
bližali trdnjavi in avstrijskemu ladjevju. Av-
strijska policija ju je preiskala in našla foto-

grafični aparat. Italijanske ogleduhe so naj-
prej zaprili, potem pa izpustili.

Potopil se je ograki parnik Arpad
ob maročanskem obrežju. Z Reke je odplul
dne 9. avg. pod kapitanom Tianićem. Včeraj
teden, v nedeljo 24. avg., je zapustil prista-
nišče Magador, v katerem je izkoral nekaj
blaga.

Goriško sadje. Letos izvažajo Gori-
čani izredno mnogo južnega sadja. Na tr-
žišču za izvažanje v Gorici so morali najeti
mного novih delavcev.

V Kranju je umrla hčerka blagajnika
okrajne bolniške blagajne g. Kokalja.

Ljubljanske novice.

Cesar v Ljubljani. Danes zjutraj ob 7.
uri 18 minut se je pripeljalo Nj. Veličanstvo
cesar preko Trbiža v Ljubljano. Na tukaj-
šnjem juž. kolodvoru je ostal četril ure, na-
kar se je z dvornim vlakom odpeljal proti
Pulju. Na kolodvoru je skrbelo za red 40
tukajšnjih ognjgascev pod nadelstvom obč.
svetnika g. Turka ml. in policija. Nekoliko
prej se je z južno železnico pripeljal nad-
vojvoda Rainer s spremstvom. Cesar je na-
govoril dež. predsednika, župana Hribarja,
poveljnika orožništva, okr. glavarja Haasa
ter je povpraševal po razvoju mesta. Pred
kolodvorom in v bližini proge je bilo na
stotine ljudi, ki so živahno klicali »Živijo!«
Ko se je dvorni vlak peljal naprej, je cesar
stal pri oknu in se zahvaljeval občinstvu na
viharnih, pristranskih ovacijah. Do Viča je imela
ob progi varnostno službo ljublj. požarna
bramba, dalje naprej so pa progo stražili
orožniki. Cesar se vrača mimo Ljubljane iz
Pulja dne 4. t. m. ob 1/11. uri zvečer.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo
priredi na praznik dne 8. septembra t. l.,
točno ob 3. uri popoldne, na vrtu restav-
racije g. Valentina Mraka »pri Novem svetu«
na Marija Terezije cesti veliko vrtno vese-
lico. Vseled neube napake, ki se je vrnila
v naznanilo dne 26. avgusta, se slavno ob-
činstvo, prijatelji in člani društva opozore
na vspešno veselico, in sicer: Kegljanje na
dobitke, ki traja že od 26. avgusta; kegla
se vsak dan od 7. ure zvečer naprej do
večera dne 8. septembra t. l.; 1. serija treh
lučajev stane 20 h prvi dobitke je 30 K
v zlatu, drugi dobitke 20 K v zlatu, tretji
dobitke 15 K, četrti dobitke za največ serij
5 K in peti šaljivi dobitke. Dobitki razpo-
stavljeni so na keglišču pri »Novem svetu«,
kjer se tudi vrši kegljanje. Pri veselici igra-
bo tukajšnja društvena godba pod vod-
stvom kapelnika g. H. Beniškega. Ker bode
veselica opremljena z raznimi zabavami, ka-
kor razvidno iz vabil, uljudno vabi podpi-
sani k mnogoštevilni udeležbi. — Za odbor:
Jakob Accetto, načelnik.

Tat iz Kostanjevice prijet. Ferdinand
Keržnik, 21 let star iz Kostanjevice, je po-
kradel brata Antona in Franceta Košaka v
Kostanjevici in je po tatvini pobegnil. V so-
boto po noči je bil v Ljubljani prijet. Prijel
ga je policaj na južnem kolodvoru. Izročili
ga bodojo okrožni sodnji v Novem mestu.

Ponesrečila pri vožnji iz Ljubljane. Ma-
rija Kovič, 60 let stara omožena delavka iz
Doba je v soboto popoldne na Cernuščah po-
nesrečila. Peljala se je iz Ljubljane domov;
meji vožnjo so se konji neke stvari splašili
in zdrinjali. Marija Kovič je padla z voza
pod zaboje in se tako poškodovala, da je
malo upanja, da si ohrani življenje.

V Postojno so se pripeljali včeraj de-
lavci iz Grada. Bilo jih je okoli 300. Ogle-
dali so si jama in se potem odpeljali v Trst.

Tatvina pri zobozdravniku Schweigerju.
140 K je bilo ukradenih služkinji pri zoboz-
dravniku g. Schweigerju v Dubčevih ulicah
št. 3. Neži Turkovičevi iz kovčega, kateri
je bil v sobi za posle. Tat poznan.

Nesreča pri Svicariji. Ernst Košir, mi-
zarski vajenec pri Toeniesu, je peljal včeraj
zjutraj pohištvo iz »Svicarije« po klancu
proti gradu. Voz se je zapotekel tako, da
ga Košir ni mogel več ustaviti in oba sta
priletela v neko drevo. Voz je pritisnil va-
jenca in ga poškodoval.

Povožena je bila včeraj na Sv. Jakoba
trgu delavka v tobačni tovarni Marija Stu-
pica. Podrl jo je na tla in povozil pekovski
pomočnik R. Cuzel, Kolesijske ulice šte. 4.
Marija Stupica je bila poškodovana.

Kavarno »Evropa« na Dunajski cesti je
sedaj tudi v notranjih prostorih na svoje
stroške okusno preuredil kavarnar g. Krapež.
Prenovljena je uprav velikomestno.

Nedeljski počitek v ljubljanskih trgo-
vinah. Velika večina prodajalnic je bila vče-
raj ob pravem času zaprtih. Proti onim, ki
niso zaprili, treba bo odločnega postopanja.

V bolnico je bil pripeljan Jože Križman,
hlapec pri Toeniesu. Ranjen je na glavi.
Udaril ga je konj s kopitom na glavo.

Dečka pogrešajo. Stefan Balja, okoli
19 let star, stanujoč na Marija Terez. cesti
šte. 10, je v petek odšel z doma in se ni
več vrnil. Balja je srednje velikosti in ima
črno obleko ter rujavo čepico.

Ne kradi. Ključarska vajenca Fran Je-
rala in Ivan Gabrček in učenec Albin Gla-

van, vsi na Karolinski zemlji št. 7, so bili
na Eislovem vrtu zasačeni, ko so kradli ja-
bolka.

Z boso nogo na šivanko. Marjeta Koni,
doma v Marija Trost, stopila je z boso nogo
na šivanko, ki se jej je tako udrila in zasa-
čila v meso, da je niso mogli izveliči. Pre-
peljali so jo v bolnico, da jej izveličejo iglo.

Nasledek prepira. Henrik Jerman na Sv.
Petra cesti št. 8 in poslovođa D. Potokar
sta se v soboto po noči v Kosovi gostilni v
sv. Florijana ulicah nekaj sprla, na kar je
Potokar zgrabil stol in ga vrgel Jermanu v
glavo.

V Ljubljani ustanovljena II. skupina dru-
štva slovenskih odvetaških in notarskih urad-
nikov, ima svoj redni občni zbor dne 3. sep-
tembra t. l. ob 8. uri zvečer v hotelu »Štrukelj«.
— Vapored: 1. volitev rednega odbora v
smislu § 5. pravil za krajevne skupine; 2.
razno. — Za odbor: Josip Christof.

Kotiček za liberalce.

Resignacija. Težka žalost je legla
na dušo »Narodovih« uradnikov. Že pet-
intrideseto leto se »Narod« bavi s silno tež-
kim delom: z reformacijo katolicizma. In
zdaj — bilo je dne 27. avg. — si je za-
stavil vprašanje, jeli to delo sploh mogoče.
Šel je vpraševat in je zvedel: »Težko je
odgovoriti na vprašanje, če je sploh še mo-
goče iz katoliške cerkve izločiti klerikalizem.
Mного jih je, ki so mnenja, da je to mo-
goče doseči, drugi zopet zastopajo stališče,
da je to nemogoče. Nam se zdi, da je naj-
bolje pogodil profesor dunajkega vseučil-
lišča Friderik Jodl, prijatelj prelata Ehrharda.
Jodl zastopa nazor, da ostane katolicizem
tudi v 20. stoletju to, kar je postal za časa
tridentskega in vaticanskega koncila, ker se
katolicizem sploh ne da re-
formirati in prilagoditi novi
dobi. Ubogi liberalci, torej celih 35 let
ste se mučili, da ste nazadnje spoznali, da
je vaše delo nemogoče? Zaprite štacuno, go-
spoda!

Programi. »Narod« očita Dani-
čarjem, da so izpremenili svoj program in
da delajo sploh s svojim programom, »ka-
kor svinja z mehomo. No, Daničarji so ostali
zvesti svojemu programu do pičice, a kaj
pa liberalci? Kje pa ima liberalna stranka
kak program? Ona z njim ne more delati,
kakor svinja z mehomo, kajti v liberalni
stranki se pač dobi »svinja«, a »mehoma«
ni. Ta »svinja« leta okoli brez programa
in se razločka med petkom in svetkom ne
pozna.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Splošna stavka v Florenci se
je uresničila. Razvija se mirno. V soboto
zjutraj je stavkalo delavstvo iz sedmih obrti.
Pri delavski komori so vedno delavski shodi.
Tudi dnevniki štrajkajo, tako da se zdaj nič
listov ne prodaja v Florenciji. Stevilne trope
stavkajočih, peš in po bicikljih hodijo po
mestu in nadzirajo delavce, kateri še niso
opustili dela. — **Stavka v Pensilva-**
niji. V Lansfordu je prišlo do boja med
vojaki in med stavkajočimi. En častnik in
šest delavcev je ranjenih. Uradniki v tovarnah
kolikor se niso pridružili stavkajočim branijo
tovarne, da jih delavstvo ne oškoduje. V Še-
nandok so poslali nov oddelek konjenikov.
Tudi iz drugih krajev se poroča o bojih med
vojaštvom in med delavstvom, v katerih je
bilo več oseb ranjenih. Anarhisti pozivajo
prebivalstvo, naj bo pripravljeno na vse even-
tualnosti. — **Grozen napad na last-**
nika premogovnika. Premogarskega
barona Gutmana je na kolodvoru Selzthal
neki njegovih delavcev napadel z dinamitno
bombo ob dohodu brzovlaka v soboto malo
pred 3. uro popoldne. Napadeni je ranjen na
vratu, njegov spremljevalec pa ima zdrobljeno
desno nogo in je sploh zelo poškodovan. Na
mestu mrtvega je obležal napa-
dovalca sam, popolno razmesarjen. Bom-
ba se je razpočila med njim in Gutmanom.
— **Dva vlaka trčila sta v soboto v**
Glasgowu. Ranjenih je 23 oseb. — **O ve-**
likem požaru poročajo iz Carigrada.
Ogenj se je pojavil v mestu Afium — Ca-
rahissar, križišču anatolskih železnic. Vedje
številno hiš je že pogorelo. — **Domobran-**
skega poročnika Gyorika so pri-
jeli v Budimpešti radi pretilnih pisem in iz-
siljevanja denarja. — **Napad na biv-**
šega bolgarskega vojnega mini-
stra polkovnika Markowa. Neki
častnik je s sabljo smrtno ranil polkovnika
Markowa, ki se je sprl z njim. — **Stavka**
pekov v Barceloni se je pojavila na
celi črti. Stavkajoči zahtevajo izvedbo svojih
zahtev.

Tržaški škofje. Prvi tržaški škof je
bil Frugifer I. 524. Pod njegovo vlado
so sezidali stolico sv. Justa, in sicer je to
najstarejši del sedanje bazilike, kjer je shra-
njeno presv. Rešnje Telo. Bilo je potem 84
škofov do l. 1830. Odslej se imenuje ško-
fija »tržaško-koperska« in izmed teh je se-
danji msgr. Na gl. že 68 leti, torej med vsemi
devetdesetimi tržaškimi škofi. Izmed
prejanih tržaških škofov so najznamenitejši:
Mavricij, katerega so l. 788 oslepili na

obeh obeh razkolnikih; Bernard (1148 do 1186), kateri je bil v Benetkah navzoč, ko sta sklepala mir papež Aleksander III. in Friderik Barbarossa; Konrad Boiani (1212), ki je ustanovil še zdaj obstoječo bratovščino presv. R. Telesa, Urh (1237), ki je bil na lijskem koncilu se je mnogo trudil za reformo duhovščine; Rudolf de Pedrozzi (1302), ki je zadnji koval denar in združil cerkvi sv. Justa in M. B. v eno samo cerkev; Angelo da Chioggia (1370) pod katerega vladavine se je Trst združil z Avstrijo; Jakob Arrigoni (1417), ki je na kostniškem cerkvenem zboru govoril proti Husu; Enej Silvij Piccolomini (1447), ki je postal pozneje papež z imenom Pij II.; Peter Bonomo (1502), ki je bil veliki kancelar na dvoru cesarja Maksimilijana; Andrej Ropcio (1567) je bil učen zgodovinar in je zložil daljšo pesem „Hystris“; Rinaldo Scariocchi (1621), ki je postal pozneje ljubljanski škof; Pompej Coronini (1631), ki je ustanovil prvo tržaško krščansko posojilnico; Matej Ravnikar (1831 do 1856), zaslužen pisatelj slovenski; Jernej Legat (1875) ki je ustanovil semenišče in s pastoralnimi konferencami mnogo koristil povzdigi pravega duha v duhovščini; Jurij Dobrila (1882), ki je živel jako skromno in prihranke porabljal za dobre namene; Jan. N. Glavin (1895), ki je ustanovil škofjski konvikt; zadnji škof Andr. M. Sterk nam je pa še vsem v najboljšem spominu.

Izpred sodišča.

Pika na šmarske fante. Kamen skozi okno vrgel je dne 19. aprila t. l. zvečer na Brezji Tone Rome, delavec iz Dvora. V sobi je bilo več ljudi in le naključju se je zadrževali, da ni bil nihče poškodovan. Obtožence ne taji dejanja in pravi, da je zaradi tega kamen skozi okno vrgel, ker je vedel, da so šmarski fantje notri, in da je to le iz jeze storil, ker so malo preje njega in njegove pajdase napadli. — Ohsojen je bil na 3 mesece težke ječe, poostrene z enim postom vsake 14 dni. Jeza na šmarske fante se mu bo med tem časom lahko ohladila.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Cesar na poti k vojaškim vajam v Pulj.

Kranj, 1. sept. Danes jutraj se je peljal z dvornim vlakom presviti cesar mimo Kranja v Ljubljano. Precej ljudstva se je zbralo na kolodvoru in ga pozdravljalo z „živijo“ klici. Vlak se ni ustavil, pač pa se je cesar prikazal pri oknu ter odzdravljaval s salutarjem.

Divača, 1. septembra. Točno ob 9. uri 45 minut dopoldne je došel sem dvorni vlak. Cesar je izstopil. Dolga vrsta šolarjev in šolaric iz raznih krajev ga je pozdravljala z avstrijskimi, cesarskimi in slovenskimi zastavicami. Šolska mladina je imela seboj svoje šolske zastave. Okolu in okolu kolodvora, iz hiš in celo na drevih so plapolale slovenske trobojnice. Velika množica ljudstva je navdušeno klicala „živijo!“ Na kolodvoru je bil cesarski namestnik grof Goess in mnogo duhovščine. Tudi po drugih postajah je ljudstvo navdušeno pozdravljalo svojega vladarja.

Cerovlje, 1. sept. Tu je cesar izstopil. Pozdravil ga je župan pazinski dr. Kurelić ter se mu zahvalil za ustanovitev hrvaškega gimnazija v Pazinu. Prosil ga je tudi za ustanovitev poljedelske šole v okraju. Navzoče je mnogo duhovščine.

Pulj, 31. avg. Danes so po mestu pribili oklice župana, v katerem se vabi občinstvo, da slavnostno sprejme vladarja. Značilno je dejstvo, da je namestnik meščanstvo izdati oklice, ali ga je opustilo. Radi tega je tako pozno izdal oklice župan. Le glavna ulica ob luki je okinčana z zelenjem in zastavami mestnimi, deželnimi ter avstrijskimi. Od 5. ure jutraj — po odhodu prvega vlaka — je prepovedano občinstvu pri-

hajati na kolodvor. Tudi blago se ne sprejema do prihoda cesarjevega. Mesto mrgoli tajnih policistov, kateri so se zbrali z raznih strani cesarstva.

Pulj, 1. sept. (Izvirno poročilo.) Kakor je bilo uradno določeno, prispel je cesar točno ob eni uri v Pulj. Že s trdnjave „Bradamante“ v Sijani so dali znamenje s streljanjem iz topov. Prispel v Pulj oglašili so se topovi z gradu ter s posameznih vojnihih ladij. — Dvorski vlak se je ustavil pred novim muljem, katerega so pri ti priliki krstili „Mulj cesarice Elisabe“ (Molo Imperatrice Elisabetta), ter je bil tu sprejem in pozdrav. Na tem mulju so bile prirejene stopnice, po katerih se je cesar vkrcal na ladijo, s katero se je prepeljal na yachto Miramar. Ko je ladija odrinila od mulja, začeli so zopet grmeti topovi, kolikor z gradu, toliko z vojnihih ladij. Pri urnebesnem klicu vojaštva in občinstva prepeljal se je cesar do yachte „Miramar“, kjer bo ob 4. uri dvorski „diner“. Po končanju „diner“-a zapusti luko yacht „Miramar“.

Pulj. Kakor določeno, prispel cesar. Navzoči pozdravili: deželni glavar Campitelli, župan Rizzi, župnik Zanetti. Cesar nagovoril vse.

Brežice. Shod „katol. pol. društva“ „Sava“ za brežiški in sevniški okraj v Artičah je bil dobro obiskan. Poročilo sledi. Obsodilo se je rovanje „Štajerca“ in „Slovenskega Naroda“ proti slovenskim rodoljubom.

Dunaj, 1. septembra. Körberjevo glasilo „Montags Revue“ grozi Mladom, da bode čutil češki narod, ako Čehi z obstrukcijo preprečijo pogodbo. Nobena avstrijska stranka se ne sme ponižati, pravi ta list, da bi preprečila parlamentarno rešitev nagodbe in tako tajiti, da je v tostranski polovici sploh kaka država, ki more sklepati z drugo kake pogodbe. Isto logiko bo morala država s svojim orožjem vračati, a to gotovo ne bo na korist češkega naroda.

Dunaj, 1. sept. Nemški listi javljajo, da je nemška ljudska stranka „Ostdeutsche Rundschau“ že kupila. List postane sedaj glasilo te stranke. Wolf gre za urednika nekega lista v Nemčiji.

Budimpešta, 1. septembra. V četrtek se tu prične konferenca o carinskem tarifu.

Budimpešta Pri vojaških vajah pri Lugošu je bilo 15 honvedov ranjenih s strelji. 30 vojakov je dobilo solnčarico.

Selzthal, 1. septembra. O napadu na viteza Gutmanna se poroča, da je bil napad osebno maščevanje. Napadalec Hugon Šolc je bil uslužben kot ravnatelj podjetja v premogokopu Vitkovice. Ko je Gutmann vzel v zakup ta premogokop, je bil Šolc odpuščen. Dobil je 10.000 gld. odškodnine in 400 gld. letne pokojnine. Prosil je Gutmanna opetovano za zopetno nastavljenje ali za denarno pomoč, a vedno brezuspešno.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
30. 9. zveč.	734-5	19-6	sl. jzah.	jasno	
31. 7. jut.	736-1	16-6	brezvetr.	jasno	0-0
2. 2. popol.	736-4	27-5	sr. jzah.	—	
31. 9. zveč.	737-8	18-4	sl. jug.	jasno	
1. 7. jut.	738-6	13-5	sl. jug.	jasno	0-0
1. 2. popol.	737-1	27-1	sl. jug.	oblačno	
Srednja temperatura sobote 21-9°, norm.: 17-1°.					
Srednja temperatura nedelje 20-8°, normale: 17-0°.					

Žitne cene

dne 30. avgusta 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	6-88	do 6-89
Rž za spomlad	7-19	7-20
„ „ jesen	6-22	6-23
Koruzna za juli-avgust	—	—
„ „ sept.-oktober	5-60	5-61
Oves za jesen	5-76	5-77

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6-63	6-64
Pšenica za april	6-95	6-96
Rž za oktober	5-91	5-92
Rž za april	6-14	6-15
Oves za oktober	5-42	5-43
„ „ april	5-70	5-71
Koruzna za maj (1903)	5-33	5-34

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica dunajska	K 7-30	7-70
južno fel.	7-10	7-60
Rž	6-80	6-60
ječmen	5-90	7-25
„ ob Tusi	5-75	7-15
Koruzna ogerska	5-70	5-75
činkvart	6-20	6-50
Oves srednji	6-05	6-20
Fitol	—	—

Dunajska borza

dne 30. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101-80
Skupni državni dolg v srebru	101-70
Avstrijska zlata renta 4%	121-50
Avstrijska krona renta 4%	100-15
Ogerska zlata renta 4%	121-15
Ogerska krona renta 4%	98-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	158-6—
Kreditne delnice, 160 gld.	68-6—
London vista	239-10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116-95
20 mark	23-41
50 frankov (napoleonidor)	13-04
Italijanski bankovci	94-64
„ kr. cekini	11-27

Kemične barve za sobne slikarje, **zemeljne barve** za zidarje ima trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 524 14 11-4

Ugodna priložnost

za oženjenega rokodelca, krojača, brievca, urarja, ali šiviljo, kjer se odda na račun stara, znana gostilna na Gorenjskem poleg farne cerkve in velike ceste. Kje, pov. upravništvo „Slovenca“. 955 3-2

Centenemu občinstvu priporočam za letošnjo zimo svojo

veliko zalogo

bombaževine in volno za nogavice itd.

po najnižji ceni, iz dobro znane stare trgovine na sv. Petra cesti št. 22.

Velespoštovanjem

Tomaž Lucin.

573 2-2

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Proda ali v najem se dá

hiša

ležeča ob deželni cesti, 10 minut od Ribnice oddaljena poleg vode. Hiša je nova enonadstropna z vrtno, več sobami in kletjo. Do zdaj je v nji gostilna. Pojasnila daje Anton Pajnič, Ribnica, Dolenjsko. 993 4-3

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji se prične šolsko leto 1902/3, v katerem se otvori II. razred, dne 18. septembra s slovesno sv. mašo.

Sprejemni izpiti za vstop v I. razred bodo dne 16. septembra ob 8. uri dopoldne. Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglašajo v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov dne 14. septembra med 9. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prineso kretni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se k sprejemnim izpitom oglašajo lahko tudi pisмено, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

V II. razred se bodo sprejemali učenci dne 16. in 17. septembra dopoldne.

Pristojbine ni plačati nobene in tudi šolnine na zavodu.

V Idriji, dne 27. avgusta 1902.

Ravnateljstvo.

Absolutno zjamčeno

pristno mašno vino.

Skofjski list je l. 1898. priporočal v. č. gg. župnikom mašno vino, katero razpošilja „Kmetijsko društvo v Vipavi“ kot zjamčeno pristno.

Belo vino posebno dobrega okusa odaja se po 35 K in višje, in rudeče namizno hrbovsko po 30 K za 100 litrov v Postojno postavljeno.

Najmanjša množina je 56 litrov. Narobam čez 500 litrov se cena primerno zniža.

Zadružno nadzoruje strogo v. č. g. dekan Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Na zahtevanje se pošljejo vzorci.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

799 (5)

Biše,

jako prostorne, nahajajoče se v bližini železniške tovarne in kjer se gradi sedaj železniška proga in bode še veliko večji promet itd., se prodajo radi družinskih razmer po jako ugodnih cenah na Jesenicah na Gorenjskem.

Imajo 22 stanovanj, izvršuje se gostilniška in trgovinska obrt z mešanim blagom, gostilna je dobro obiskana in tudi trgovina ima dober promet. Zraven so sobe za tuje.

Več se izve pri upravništvu „Slovenca“.

1029 3-1

Brivskega učenca

vsprejme takoj

Ivan Kastelic, Florijanske ulice 25.

Iekarna Piccoli

„pri Angelu“ I. 2 (50-85)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli-ja

v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

Pollitrska steklenica velja 2 K. Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Služba organista

se za sedaj odda do sv. Mihela t. l. v Stangi pošta Litija. — Več se poizve pri g. župniku ravno tam. 1407 3-3

Salame

ogrske gld. 1-70, domače iz šunka gld. 1-20, domače gld. 1-—, dunajske 80 kr. kilo. — Šunka brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in gld. 1-10, suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju in sicer le dobro blago

546 12-9 Janko Ev. Sirc v Kranju.

1020 3-1

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseganje kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 95